

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ

Уређује

А. БЕЛИЋ

уз сарадњу

д-ра *Алексића Радомира* (Београд), д-ра *Вуковића Јована* (Сарајево), *Конеског Б.*
(Скопље), д-ра *Нахшигала Рајка* (Љубљана), д-ра *Скока Пејра* (Загреб),
д-ра *Стевановића Михаила* (Београд), д-ра *Томановића Васе* (Скопље),
д-ра *Храсте Миша* (Загреб)

XX КЊ. 1—4

БЕОГРАД

1953—1954

ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ ГОВОРА ЈУРУКА У МАКЕДОНИЈИ

Говор Јурука у Македонији остао је досад неиспитан.¹⁾ За туркологију он ће извесним специфичним цртама својим, досад турској дијалектологији непознатим²⁾, бити од великог значаја. Балканологија се такође мора позабавити њиме, јер је сасвим могућно да је јуручки један од турских дијалеката који су не само деловали на балканску лексику, већ „и на граматичку структуру балканских словенских језика, и о том не може бити никакве сумње. Само немамо о томе још студија.“³⁾

Проф. Петар Скок с правом сматра да би било „од највећег интереса за студију турцизама на Балкану да се проучи темељно језик македонских Јурука, неке врсти пастира номада“.⁴⁾ Н. К. Дмитријев новим лексикографским материјалом и мање значајним турско-јужнословенским паралелама у области морфологије и синтаксе⁵⁾ учинио је корак напред у решавању овога проблема, иако и ту и у утврђивању фонетских црта османско-турских дијалеката на Балкану⁶⁾ (не спомињући јуручки) полази од фолклорне грађе Вука Караџића и Ст. Чилингирова, а не од живе речи, не од материјала који је сам забележио или су га други дијалектолози забележили.

¹⁾ Т. Kowalski скупно је и објавио у WZKM, XXXIII, 1926 — Osmanisch-türkische Volkslieder aus Mazedonien.

²⁾ Т. Kowalski у Enzyklopedie des Islams (Band IV, 1934), износили главне карактеристике турских дијалеката даје примере из говора Турака (не спомињући изричито Јуруке) у Македонији и то само за црте које нису непознате ни неким другим турским дијалектима.

³⁾ Петар Скок, Бугарски језик у светлости балканистике, ЈФ XII, с. 143.

⁴⁾ Петар Скок, Прилози проучавању турцизама у српско-хрватском језику (Славија, XV, с. 178).

⁵⁾ Н. К. Дмитриев, Этюды по сербско-турском језиковому взаимодействию (Доклады АН СССР, В № 2, 1928 и № 5, 6, 1929).

⁶⁾ Н. К. Дмитриев, Заметки по болгарско-турским говорам (Доклады АН СССР, В № 10, 1927).

Кунош утврђује да је јуручко-туркменски дијалекат остао чист⁷ и да је он, поред зејбечког и ангорског, говор потомака најстаријих дошљака туркменског порекла у Малој Азији, говор претселџучких Туркмена који су продрли у Анадол. Д-р Фехим Бајрактаревић тврди да Јуруци „sprechen meistens verschiedene grobe türkische Dialekte, welche sich von denjenigen ihrer seshaf-ten Nachbarn meist unwesentlich unterscheiden“⁸) али то ничим не поткрепљује. Д-р Ђиро Трухелка, објављујући један законски споменик који се односи на Јуруке, о језику Јурука цитира само следеће: „Die kleinasiatischen Jürüken sprechen einen türkischen Dialekt, der nach Luschan viele fremde, unverständliche Elemente besitzt; nach Bent sollen diese persischen Ursprungs sein. Auch wird von einer Geheimsprache unter den Jürüken gesprochen“.⁹

Т. Kowalski у своме прегледу турских дијалеката (Enzykl. d. Islams, B. IV) не пружа довољно материјала из Македоније. Главније напомене његове у томе погледу јесу: глас х у турским говорима између Скопља и Солуна изгубио се (op. cit. с. 999); почетни *ı* и *v* не чују се (с. 1000, *ılan* < *ı ylan*, *urdiller* < *vurdilar*) у Радовишту; *ks* > *s* (с. 1004 *ıüksek* > *üsek*); *tk* > *k* (ib. — *hizmetkarzik* > *izmekarzik*); губљење *ç* (*ğ*) у примерима као *ālamā* (ауламауа) и, најзад, „in Mazedonien wird auslautendes — ауа —, — ауу —, — ууу — zu — ај —, — уј — (*bardyı* < *bardaуу*, *bējazlyı* < *bējazlyуу*)“.¹⁰

Као што се види, Т. Kowalski не служи се званичном турском латиницом. Ја ћу поред слова из савремене турске азбуке употребљавати још и следеће знакове:

1) *ts* = ц (Bṛāntsa : Брегалница);

2) *ń* = њ (*biń, evińe gitti*);

3) *n^e* = глас познат и у говорима Анадола (*kāf-i-nuniye*), при чијој се артикулацији ваздушна струја у већој мери пропушта кроз нос, док се задњи део језика помера према ресици. Треће ваздуха настаје углавном у пролазу кроз носну дупљу (*ban^a, san^a*);

⁷) Kúnos, Kisázsia török dialectusaizól, Budapest 1896.

⁸) Enzykl. d. Islams, Band IV (Jürüken). Од интереса ће бити да се спомене уверење варошких Турака у источној Македонији, који сматрају да Јуруци говоре „чистије“ од њих, тј. „истамбулски, мекше“.

⁹) Д-р Ђиро Трухелка, Ueber die Balkan-Jürüken (Revue internationale des études balkaniques, Beograd, 1934, с. 91).

¹⁰) Enzykl. d. Islams, Band IV, с. 999. Знак у Kowalski употребљава да обележи *ı*, знаком *ç* обележава *ğ* у савременој турској азбуци, а *ç̣* = с (*dž*).

- 4) $k, g = k, g$ палатални, без јаке фрикативности ($k\acute{o}r, g\acute{o}rdum$);
 5) $i =$ неслоготворно u , док $ћ$ у знаком у из савремене турске азбуке обележавати јоту, чија је артикулација нарочито изразита на почетку речи и на почетку акцентованог слога ($koj\acute{d}im, suj\acute{t}eyorlar$);
 6) $u =$ билабијално v ($ou\acute{v}a < helva$).

Испитивања јуручког говора вршио сам у селима „на заравни између Штипа и Радовишта, која се зову Јуруклук“ (Ј. Цвијић, Основе, I, Београд 1906, с 246). То је „под југозападном страном планине Плачковице, према Брегалници и Штипу, Лакавици и Радовишком Пољу — прави Јуруклук“ (Д-р В. Радовановић, Народ. енцикл., Београд 1934) Највећи део материјала је из села Калазлије (Kulāzli), 20 километара североисточно од Штипа, затим у мањој мери забележена је грађа у суседним селима Руљаку (Urak), Радањи (Radaña), Кучилаку (Kuçulat), док сам за нека отступања у морфологији нашао консеквентну употребу у говору села Кучице (Kuçtsa) и Прнарли, ближе Радовишту, у високим планинским пределима, у селима која сви Јуруци сматрају за најчистије јуручко језгро.

На овоме простору вековне турско-словенске симбиозе, ја сам могао да забележим само 6 речи које су Јуруци, према асимилацији врло отпорни, позајмили од својих суседа македонских Словена. То су следеће речи: *ustol* (столица), *raçtsa-raçitsa* (ручица на ралу), *raļiñnik* (поред турског израза *demir*, што значи гвозђе), *maaritsa* (магарица, уз објашњење да то значи *dişi merker-ženka* магарца), и из најновијег времена: *var pravip* (има право), *bu primer için* (то је примера ради). Само 6 речи, иако тамо има села у којима су доскора Јуруци „од век“ живели заједно са македонским Словенима (села Почивало-Риçival, Radaña, Oravitsa, и др.), као што има и таквих (Никоман, Калопетровци, Кошево) у којима су се Словени одржавали упркос бројним јуручким насељима наоколо. Међутим, за студије турско-словенске језичке симбиозе и билингвитета много већи интерес претстављао би говор села у североисточном подножју планине Плачковице: Теранци, Зрновци, Мородвис (Morozla), Видовиште, Градец (Grades), Липец (Lipsa), Блатец (Blatsa), Пекљане, Јакимово, Трсина и Лакичије становнике Јуруци не сматрају за своје саплеменике. Упоредјујући овај живаљ са суседним пијанечким помацима, који турски језик и не знају, не могу се међу њима наћи никакве сличности. Ја се нисам за сада дуже позабавио испитивањем њиховог говора, да бих могао евентуално да помишљам на могућ-

ност да су то можда први и врло стари потурчењаци у овој области, али ћу истаћи за сада из њихова говора врло карактеристичну употребу удвојеног објекта (именице и енклитичког облика акузатива македонске заменице го за мушки и средњи род, затим акузатива ја од личне заменице она), употребу словенскога си и му и других енклитика. Тако у примерима: *şindi kuşluu yeim si go* (сада ручам), *ver go be* (дај га), *o gidej si* (он иде), *tuttum si go bir çobançe* (погодих једног чобанина), *aldi si ja* (узе је), *уараим му* (чиним, правим му, готов сам да му учиним), *Şaban geldi si go* (Шабан дође) — по чему се, нарочито из последњег примера, може закључити да је употреба ових македонских енклитика чисто механичка.

Фонетика говора Јурука у Калаузлији и селима у „правом Јуруклуку“ у Македонији показује знатна отступања у односу на гласовну систему савременог турског језика, док неке црте претстављају и новину за турску дијалектологију (ако упоредимо онај материјал који је изложио Т. Kowalski у *Enzykl. d. Islams*).

Вокализам показује тенденцију ка губљењу облих вокала (*runde Vokale*), поремећену хармонију вокала и, у извесним позицијама пуну вокализацију муклога *l* у *i*, нарочито на крају речи. Забележио сам: *bu sos* (*söz*), *ğormē* (*görmeğē*), *bir kōjli* (*köylü*), *Korōlu* (*Köröğlü*), *dort* (*dört*), *mektubu* (*mektübü*), *ben suñlendere'n* (*söyleeseğim*); *ürenmē* (*öğrenmeğē*), уз прелаз неакцентованог *ö* у *ü*, као и *o* у *u* (*gürümlük* < *görümlük*), *buzduçan* < *bozdoğān*) и измену боје неакцентованог *a*, што се такође запажа (*o* > *u*, *a* > *b*) и у околним словенским македонским говорима, *annitiriyorlar* < *anlatiriyorlar*, *kıdır* < *kadar*, *balkına* и сл. Завршетак придева на *-li* готово је уопштен: *tılısimli*, *Kulāzli*, *Kulāzlilar*, *Stambolli*, *fidanboyli*, *kırkli*. Вокализација *i*: *çikti*, *ballkçi* (што је такође у вези са већ споменутом поремећеном хармонијом вокала, нарочито код наставака), и насупрот томе уопштавање муклог вокала у завршенима глаголских облика (*yurekli olan balkına çiksin*, *severim*, *buğdim*, и сл.). Занимљиви су примери алтернације: *kırk* (*kırk*), *sırt* (*sirt*), *sırçе* (*sırça*), *srıça* (*sırça*), *prılanmak* (*pırlanmak*), па се *i* губи и у *brakmak* < *birakmak*. Интересантна је, не само за туркологију, појава *ge-* > *ga-* (*geldim* > *ğauđim*), контракција *-eğiy -i-* (*dil'dir* < *degildir*), као и *-ağı-* > *-aı-* и сл., на што је указао и Т. Kowalski (ор. cit. s. 999). Поред случајева асимилације, који су опште познати у турској дијалектологији, забележио сам и пример *tene* < *tane*.

Консонантизам такође показује одлике које, у извесном степењу, нису познате другим турским дијалектима (исп. Т. Kowalskog, op. cit. s. 999—1003)¹¹ нити за неке од њих знају турски говори у македонским варошима. Ове појаве у фонетици македонског јуручког говора, које принципски могу бити и од општег интереса за консонантизам, јесу:

1) j (ž) уместо с (dž) консеквентно: çojuk düşe kalka büver (çocuk düşe kalka büyür), yoljiim, bu Nasradin-oja suļleejekimiş, kojmejlis, sevejem, turajik (tura ojni < tura oynu), mektubu okuyup jevabını yazajan (yazasağım), filjan ojni.

2) ts у топонимима и веома малобројним позајмицама из македонских словенских говора, које су напред споменуте. Тако: Brāntsa¹², auşam¹³ olup balıkçı Brāntsa çikar, Plaşkovitsa, Nemtsa (Nemça = Österreich), и др.

3) ñ (у свему као српскохрватско nj) уместо п у књижевном¹⁴, али није условљено само положајем иза палатала е, и — као што је случај с прогресивном палатализацијом консонанта k (в. ниже): biñ, eviñ, eviñe gitti, suļlerseñ, döñurşi (проводација), ko sevsin, gitseñ, oçsañ. Личне заменице 1 и 2 л. једн. гласе у номинативу, као у књижевном, ben, sen, али датив једн. (bana, sana) гласе ban^əa, san^əa, при чему се, код гласа п^ə задњи део језика помера према ресици и ваздух у већој мери пролази кроз нос али и кроз уста која су нешто мало отворена. Тај глас забележио сам и у генитиву именица çojun^əiñ, (где је ĝ можда с јачим назалним призвуком), али исто тако и у: baba^əiñ, babasin^əiñ.

4) k' консеквентно уместо k у положају иза е, и: dernek¹⁵ (= juma eftesi < cuma ertesi), tek', sekseñ, pelik (kuyruk), gorulmedik,

¹¹) Т. Kowalski је истакао следеће црте у консонантизму турских дијалеката, које налазимо и у јуручком у Македонији, поред већ споменутих горе: 1) почетак сугласничких група без i (Smail-aa, Stambol); 2) прелаз звучних у безвучне на крају речи; 3) асимилација -nl- > -nn- (karanluk < karanluk); 4) лабијализација вокала под утицајем суседних консонаната (elbüse < elbise); 5) губљење једног консонанта у групама, као што су -ftl- > -fl- (çiflik < çiftlik), -ftç- > -fç- (çifçi < çiftçi) и сл.

¹²) Brāntsa < Br'ęgalnca < Брџгалъница

¹³) Исп. „auşamdağ (bis zum Adend)" у говору Gagauza (Enzykl. d. Islams, B. IV, s. 1010, § 93).

¹⁴) Према усменом саопштењу проф. д-р П. Ђорђића у Босни се чује: denjiz (deniz), jenji (yeni).

¹⁵) У Босни — „sjutra je dernek" у значењу: слава, сабор манастира, вашар, иначе: „dernek (-gi) = собрание; общество; союз; свадба, пирушка" (Турецко-рускиј словарь, составил Д. А. Магазилик, Москва, 1945),

bilmedik, o sevilejek, sevsek, sevsejdik, giderek, али иза велара: alırdık, urajak, seviyorduk, bulmadık, okuyarak.

5) h, као што за друге турске дијалекте и за говор између Скопља и Солуна утврђује Т. Kowalski (op. cit. с. 992), изгубио се и у јуручком, али је у неким позицијама дао рефлексе, који су истоветни са македонским словенским (исп. vidōme-Radoviš, vidovme-Prilep). Тако: angı (hangi), angısına verdin, ikāe (hikāye), bir oçva (helva)dize kıldır (kadar), İnt (Hind), bağee (bahçeye), Mēmet, али: anāftar (anahtar), boçça (bohça).

6) ğ се сасвим губи или, најчешће у интервокалној позицији, има рефлекс билабијално ɟ: boas, поред baus и baɟuzı ađı (boğazı ağrıyor), buça (boğa), duçan (doğan), suçan (soğan), puçaça (boğaç), buzduçan (bozdoğan), buçmak (boğmak), Mēmed-āā (ağa), bā (bağ), kāt (kağıt), yūrt, kedi yedi yūrdi (yoğurdu), baırmak (böğürmek).

7) v интервокално губи се: tavk (tavuk), kavun (kavun), kaurma (kavurma).

8) l > ɟ: ğaɟdım (geldim), yoɟdım (yoldum), aɟdım (aldım), oɟdık (olduk), oçva (helva), aɟtı (altı).

9. ğ > k: kumiş (gümüş).

10) -nl- > -nn-, асимилација коју Т. Kowalski налази у другим дијалектима турским. У јуручком македонском та појава је широко распрострањена и ја сам редовно бележио: onnar (onlar), annitiriyorlar (anlatiriyorlar), sevsinnar (sevsinler), Stambolun anımlari sedeftendir nalınnari (nalınları), padişain ayınnari (padişahin hanınlari), urgannen (urganle), ğordunnen (gördünle).

У морфологији запажају се знатне разлике у односу на књижевни језик турски и оне у првом реду долазе услед фонетских одлика јуручког говора, али има и специфичних облика, које у другим турским дијалектима, по Т. Kowalskom, не налазимо. Укратко, ја ћу за сада пружити само материјал из кога ће се, упоређеног са адекватним облицима у књижевном турском, видети колике су и какве су природе те разлике. Ако материјал из појединих граматичких категорија није дат, то не значи да јуручки говор и ту не пружа неке новине у односу на књижевни турски језик, већ да оне нису од битног значаја овде.

Именице с посесивном заменичком постпозицијом -im (ретко -ım, -üm, -um), у облицима 3. л. једн. и мн. немају -dır: ben yoljım, o yolji (yolcudur), onnar yoljilar (yolculardır). Тако исто и у вези са придевом: o zengin.

Придевски завршетак *-li*, као што је речено, уопштен је: *tılısımlı, itibarlı, çiçek suratlı (abraş), kölli*.

Глаголи у јуручком говору чувају све богатство турских глаголских облика и, за разлику од варошког турског у Македонији који не зна за наставке презента *-uor*, у већини чува ове наставке као у књижевном турском (јуручка села у пољу и вароши у Источној Македонији имају презент овога типа: *seveim, sevejsin, seveđ, seveys, seveysın, sevejlär; gelim, ğalıim*). Презент кондиционални: (*eger*) *suđlersem, suđlerseñ, suđlerse, suđlersek, suđlerseñis, suđlerseler; eger sen severseñ olur maabet (muhabbet)*.

Императив гласи: *sev — seviñ, o sevsıñ — onnar sevsınnar*, док оптатив има ове форме: *ben ko* (непозната партикула у књижевном) *seveim, sen ko sevesıñ, ko o sevsıñ, ko bis sevelim, sis ko seviñ, onnar ko sevsıñner*.

У имперфекту нисам запазио знатнија отступања, али аорист (*mazi şahudı*) и 1 л. мн., према фонетској појави *-ik > -ik̄*, гласи: *bis suđledik̄*, док неодређени плусквамперфекат (*hikâye mazi nakli*) у говору Прнарли: *sevmişim (sevmişidim)* према *sevmişidim* и *sevmişimişim* у Калаузлији, Урраку (Руљаку) и другим селима.

У футуру завршно *-m* у 1 л. једн. најчешће гласи *-n¹⁶⁾*, али и морфолошки овде постоји битна разлика. Тако, према 1 и 2 л. једн. *suđlëjen* и *sevejen*, о *sevejek̄, bis sevejës, sis sevendersıñis, onnar sevejekler*, и према *ben sevejekidım* и тд. у Калаузлији, биће у Прнарли и Кучици: *ben suđlendere'n, sen suđlendersin, o suđlëjek, bis suđlenderis, sis suđlendersıñis, onnar suđleejeklär, и ben sevejektım, suđlëjektım*. Дакле у Прнарли: *Ben gidendere'n İstibe yarın tereke ađmaā, ben suđlendere'n babın'a*, али у Калаузлији: *ben gidejen, suđlëjen...*

Партиципи чују се у мањој мери, иако су очувани. Чешће је у употреби адверб на *-ken*: *suđlerken, giderken, yaraken*. Значајна је, и за балканистику од посебног интереса, врло честа употреба глаголске именице: *Urraktan gelmē ben on sene ođdı, mektebe ğitmē başladım, sen bunu ürenmē (öğrenmek) istiyordın, dostumu ğ'ormē gittim*.

Лексиколошки занимљиви су изрази *ulaşık (por), kus-kus* (врста јела, као тарана) *relik̄ (kuçuk)*. Обимнији материјал у томе погледу допринео би и успешнијем решењу проблема: који језик

¹⁶⁾ Исп. Т. Kowalski (op. cit. s. 1006): „1. Person Sg. im Auslaut der Konjugationsformen findet man mundartlich, wie übrigens oft im Altosmanischen (Deny, § 551), *-n* anstatt *-m*; Beispiele aus Kleinastien : *ıparaşan (ıparaşayım)*“.

или чији дијалекат лежи у основи говора македонских Јурука, ако је тачно да „nach Luschan viele fremde, unverständliche Elemente besitzt“ анадолски јуручки.

Да јуручки говор, судећи по свему, показује у првом реду фонетске особине тако широко познате и македонским словенским и другим јужнословенским дијалектима — о томе не може бити спора. Даље, ја сам у источномакедонским словенским говорима забележио преко 1500 турских речи и небројено калкова. Тамо је редак човек, старији од 30 година, који наизменично не говори својим македонским словенским и турским, варошким или јуручким говором. Да се у таквим околностима морају наћи турцизми и у области синтаксе и морфологије — о томе су досад познати у науци и прилози Ф. Миклошича, Б. Цонева и др.,¹⁷⁾ иако су они далеко од тога да у потпуности осветле слику, врло богату, коју у томе погледу пружају јужнословенски говори. А овај проблем, нарочито за балканологе, претставља знатан интерес. Ја бих за сада, остављајући за исцрпнију студију турско-јужнословенске синтаксичке и морфолошке паралеле (не говорећи још о узајамним утицајима, како то истиче Н. К. Дмитриев), могао да укажем на следеће фонетске паралелне појаве у јуручком и у словенским говорима Македоније.

1) неакцентовани о, а > џ, и (b); 2) неакцентовано е > е^и, и;
3) Звучни консонанти на крају речи постају безвучни; 4) -st > -s (dos, dosluk, dostum: gos, gosje, gosto); 5) -VNJ- > -MJ- (Plevña > Plevnya, ben Plevnydan çikmam deyor); 6) dž > ž (tursko j) познато и у галичком¹⁸⁾; 7) l > џ; 8) -r- > -r-, у ист. Мак. r > rь, rǎ;
9) -hç- > -џç-, -vč- (boçça: Zavčo); 10) истоветна артикулација k, ğ, средње меког л' 11) -ğ- > -џ-, -v- (bozdoğan > buzduĝan).

Тодор Маневић

¹⁷⁾ T. Kowalski (op. cit., s. 992) у поглављу „3. Die gegenseitigen Einflüsse zwischen dem Osmanisch-türkischen und den benachbarten Sprachen“ каже да у томе погледу „wir zur Zeit nur sehr unvollkommen unterrichtet. Wir können nur auf vereinzelte Erscheinungen hinweisen. So ist z. B. der Schwund des anlautenden h (x): ak, ain, ane, ani (hany, kany) usw., der für mazedonische Dialekte so charakteristisch ist, aber auch im Bosnisch-türkischen vorkommt, den Einfluss der südslawischen Sprachen zuzuschreiben. Ebenso ist das Schwanken zwischen dem anlautenden e/ie, das man oft in Nordbulgarien beobachtet, auf den Einfluss des Bulgarischen zurückzuführen. Möglicherweise sind auch die eigentümlichen Palatalisationserscheinungen in den Dialekten der bessarabischen Gagauzen dem slawischen Einfluss zuzuschreiben“.

¹⁸⁾ А. Белић, Галички дијалекат, Београд, 1935, с. 126: „Особина је овога дијалекта да свако џ, које се налази у страним речима, прелази у ж, наравно, тврдо“.

R é s u m é

Todor Manević

Contribution à l'étude du parler des Juruks de Macédoine

Le parler des Juruks, probablement d'origine turcomane, dont on compte une quarantaine de mille établis en Macédoine au sud d'Ovče Polje et de la rivière Bregalnica, n'a pas été étudié jusqu'à présent. L'auteur a comparé les caractères principaux de ce parler avec ceux qui sont donnés par T. Kowalski pour les dialectes turcs, dans son ouvrage („Enzyklopedie des Islams“ tome IV). L'auteur constate que les Juruks prononcent conséquemment le *ž* (*j*) pour le turc *dž* (*c*), qu'ils conservent le son anadoliens „kâf-i-nuniye“, qu'ils connaissent la palatalisation progressive (*ń*, *k'*), le *ɥ* bilabial de *l*, que l'ancienne consonante *h* a des réflexes différents, et que dans la morphologie des verbes ils emploient le futur (*gidendere'n* = *gide-ceġim*), forme inconnue à la dialectologie turque. Dans sa conclusion, l'auteur compare les traits caractéristiques du parler juruk à ceux du slave macédonien et en trouve au moins dix qui sont identiques.